کیمیابارانی شارە دێی نەتشە … دکتۆر ناجح گوڵپی

ڕۆژێک دوای کیمیابارانی شاری هەڵەبجە واتە لە 17/3/1988 دا و بیستونەسالە پێش ئیستا ،ڕژێمی دڕندەی بەعسی عیراق شارەدێ نەدشەی هەورامانی لە ڕۆژهەلاتی کوردستان بەردومان کرد بە چەکی کیمیایی جۆری خەردەل، پاش هەفتەیەک و لە 24/3/1988 بۆ جاری دوەم و لە 2/4/1988 دا بۆجاری سێهەم ئەم شارە خۆشەویستە ی بەردومان کردوە،لەئەنجامدا (104) کەسی مەدەنی لە منالو ژنو پیر بونە قوربانی و شەهید بوون،وە زیاتر لە (700) بریندار کەوتن، تائیستاش بریندارانی ئەم تاوانە بەهۆی کاریگەری برینەکانیانەوە بەیناو بەین و ساڵانە گیان دەسپێرن.
شاندێکی نەتەوە یەکگرتوەکان لە دوای کیمیابارانکردنی شارەکە سەردانی نەدشەی کرد بۆلێکۆڵینەوە ،لەئەنجامدا بەیان سەلمێنرا کە چەکی کیمیایی لەو شارەی داوە لە جۆری خەردەل(mustard chemical weapon) .
هەر لەدوای کیمیابارانی هەڵەبجە ،ڕژێم بە فڕۆکەکانی بەدوای ئەو خەڵکانەوە بوو کە لە کیمیابارانەکەدا دەرباز بووبوون،ڕێگاکانی دەرچون لەشار هەتا دەگاتە دیوی ئێران بەردومانی دەکردن، واتە لە 17/3/1988 و چەند ڕۆژێک بەدواوە بەردومانی زۆرێک لە ڕێگا سنوریەکانی بەرەو ئیران بەردەوام بوو، لەوانە ڕێگای دزڵی - دەربەند دزڵی-دەرناخی-زەکەریا-بیەکەڕە) ،لەبەردەم گوندی دەرناخی پیاوکی خەڵکی گوڵپی هەورامان بەو بۆمبارانە شیمیایە شەهید بوو،دەیانی تریش بریندار بوون.
ڕژێم دەیان گوندی سەرسنورەکانی بەردومان کردوە، لە شارستانی پاوە بگرە هەتا مەریوان و دەگاتە سەردەشت ، بەلام بەداخەوە هۆکارەکەی نازانرێ بۆ چی ناوەکانیان تۆمار نەکراون.
من دوێنی بەهۆی بلاو کردنەوە وتارێک لە ساڵیادی کیمیابارانی هەلەبجەدا، هاوڕێیەکم (سابیر چەوساوە) وتی من شاهید بووم چەند ڕۆژێک دوای کیمیابارانی هەڵەبجە گوندی (نژمار) کیمیاباران کرا،وە نزیکەی (50) شەهیدو زیاتر لە 150 برینداری هەبوو،دواتر هەوڵمدا لە ئینترنێت بگەڕێم و بەدواداچون بکەم ، بەفارسی هیچم دەس نەکەوت،پاشان وتاریکم دیت لە ماڵپەری کوردستان نەت کە باسی لە کیمیابارانی گوندەکانی (نژمار و بالک)ی دەکرد ،کە دووگوندن سەر بە شارستانی مەریوان، دەڵێ لەڕۆژی 16/3/1988 ئەم دووگوندە

بۆردومان کران، سەرچاوەکە ئاماژە دەکات بە ژمارەی قوربانیان کە
400-300 شەهیدە، گوندی چۆڕ بەهانای□و□ چوگن ،شەهیدەکان لە
قەبرسانی چۆڕ ئەسپەردە کراون، هەروەها گلەی کردوە لە کۆماری
ئیسلامی و حزبە کوردیەکانی ڕۆژهەڵات کە باسی ئەم تاوانەیان
نەکردوە، دواتر گەرانەکەم بەردەوام بوو،دەرکەوت لەوڕۆژانەدا واتە
دوای کیمیابارانی هەلەبجە بە چەند ڕۆژێک و مەزندە دەکرێ لە
22/3/1988 دابوبێ واتە چوار تا پینج ڕۆژ دواتر (بەگوێرەی
سەرجاوەکان) گوندەکانی (نژمار،بالک ،دەگاشیخان،نێ) کیمیاباران
کراون.
پێش کیمیابارنی هەلەبجە ڕژیم گوندی قەلاجی و قەلاگای لەسەر جادەی
مەریوان سەوڵاو بۆردومان کرد، و(3) کەس شەهیدو زیاتر لە (30)
بریندارین هەبوە،خەڵکی گوندەکە زانیاری و ئاگایان لەم جۆرە چەکە
نەبووبــوو ، بۆیە بە هۆی تەماشـاکردنی شـوینی بۆمبەکەوە
بریندار بوبون، لەکاتیکدا بۆمبەکە لەناوە مەزرایەکی بەردەم ئاوایی
کەوتبوو.
ڕژێم بۆردومانی ئەم شوێنانەی بە گازی خەردەل دەکرد ، تاکو
کاریگەەری درێژ خایەنی هەبێت و بمێنێتەوە لە س□رزینگەی ناوچەکەو
،هەروەها لەسەر مرۆڤیش.

دکتۆر ناجح گوڵپی
17/3/2017